

Ján Adamus

Tvoj brat je mŕtvy a ožil

K Ježišovi sa približovali všetci mýtnici a hriešnici a počúvali ho. Farizeji a zákonníci šomrali: „Tento prijíma hriešnikov a jedáva s nimi.“ Preto im povedal toto podobenstvo: „Istý človek mal dvoch synov. Mladší z nich povedal otcovi: „Otec, daj mi časť majetku, ktorá mi patrí.“ A on im rozdelil majetok. O niekoľko dní si mladší syn všetko zobral, odcestoval do ďalekého kraja a tam svoj majetok hýrivým životom premárnil. Keď všetko premrhal, nastal v tej krajine veľký hlad a on začal trieť nůdzu. Išiel teda a uchytil sa u istého obyvateľa tej krajiny a on ho poslal na svoje hospodárstvo svine pást. I túžil nasýtiť sa aspoň strukmi, čo žrali svine, ale nik mu ich nedával. Vstúpil teda do seba a povedal si: „Koľko nádenníkov u môjho otca má chleba nazvyš, a ja tu hyniem od hladu. Vstanem, pôjdem k otcovi a poviem mu: Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa tvojím synom. Prijmi ma ako jedného zo svojich nádenníkov.“ I vstal a šiel k svojmu otcovi. Ešte bol ďaleko, keď ho zazrel jeho otec, a bolo mu ho ľúto. Pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho. Syn mu povedal: „Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa tvojím synom.“ Ale otec povedal svojim sluhom: „Rychlo prineste najlepšie šaty a oblečte ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy! Privedte vykŕmené teľa a zabite ho. Jedzme a veselo hodujme, lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa.“ A začali hodovať. Jeho starší syn bol práve na poli. Keď sa vracal a približoval sa k domu, počul hudbu a tanec. Zavolať si jedného zo sluhov a pýtal sa, čo sa deje. Ten mu povedal: „Prišiel tvoj brat a tvoj otec zabil vykŕmené teľa, lebo sa mu vrátil zdravý.“ On sa však nahneval a nechcel vojsť. Vyšiel teda otec a začal ho prosiť. Ale on odpovedal otcovi: „Už toľko rokov ti slúžim a nikdy som neprestúpil tvoj príkaz, a mne si nikdy nedal ani kozliatko, aby som sa zabavil so svojimi priateľmi. No keď prišiel tento tvoj syn, čo ti prehýril majetok s neviestkami, pre neho si zabil vykŕmené teľa.“ On mu na to povedal: „Syn môj, ty si stále so mnou a všetko, čo ja mám, je tvoje. Ale patrilo sa hodovať a radovať sa, lebo tento tvoj brat bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa.“

(Lk 15, 1-3. 11-32)

Iste mi dáte za pravdu, že okolo nás jestvuje veľa pokušení, ktoré na nás pôsobia a ľahko sa nimi necháme zväbiť v klamnej predstave lepšieho života či väčšieho šťastia. Mnohí sa preto dajú omámiť kariérou, peniazmi, drogami, sexom..., len aby sa mali lepšie... Lenže po čase človek príde na to, že tieto lákadlá ho pripravujú o zdravie, pokoj, radosť, ba často aj o život.

Podobné lákadlo pocítil aj syn z dnešného

evanjelia. Zatúžil po peniazoch, obdive a bezstarostnom živote. Kvôli tomu opustil domov, rodičov, brata, aby našiel niečo nové, zaujímavé a dobrodružné. To sa mu spočiatku aj podarilo, ale napokon skončil pri svinách.

Ježiš adresoval podobenstvo farizejom, aby im dal odpoveď na otázku, prečo sa stretáva s hriešníkmi a jedáva s nimi. Iste by to však hneď nepochopili, preto im najskôr vysvetlil, prečo sa človek stáva hriešnikom a napokon končí pri svinách. Hovorí, že ako sa niekto stáva závislý na drogách, tak sa hriešnik stáva závislý na hriechu a v podobenstve vykresľuje tri stupne závislosti.

Prvý stupeň je túžba po nezávislosti. V podobenstve je vyjadrená ľahkým získaním majetku a odchodom z domu od otca.

Druhý stupeň je radosť z hýrivého života. Z kandidáta na hriešnika sa stáva opravdivý hriešnik, ktorý prestáva zachovávať všetky náboženské pravidlá.

Tretí stupeň je stav, kedy sa z človeka stáva troska. Ak nechce zomrieť, musí pást aspoň svine. Žije na okraji spoločnosti, odkázaný na milosť a nemilosť iných.

V druhej polovici podobenstva predstavuje projekt záchrany hriešnika. Ak je ešte schopný uvedomiť si svoj stav, ak je schopný spomenúť si na to, ako žil predtým, ak je schopný zaplakať nad svojou situáciou, ak je schopný znova sa vrátiť k Otcovi – je zachránený. Boh ho čaká s otvoreným náručím, aby ho znova prijal. Práve preto sa Ježiš stretával s mýtnikmi a hriešníkmi, aby im povedal neslýchanú vec, že Boh ich stále miluje a čaká na ich obrátenie, aby im mohol odpustiť.

To isté chce Ježiš povedať aj nám, aj nás chce osloviť dnešným podobenstvom, aby sme sa dokázali k nemu vrátiť. Možno si v duchu povieme: Ale to nie! Ja iste nie som taký, ako syn z podobenstva! Možno je to aj pravda, že nie sme takí, ale pokorne si doznajme, že hrešíme všetci. Každý náš hriech je novou ranou do Ježišovho Srdca, je strelou, namierenou proti Bohu, ktorej zásah však zničí iba nás. Treba preto skončiť so zlým vzťahom medzi nami a Bohom, treba mu podať ruku vo sviatosti zmierenia..

Staré grécke báje hovoria o morských vílách, ktoré sa volali Sirény. Čarovným spevom lákali moreplavcov k svojmu ostrovu, kde ich potom nechávali stroskotat na podmorských skaliskách.

Možno aj my sme podľahli hlasu rôznych Sirén, ktoré chceli „zabiť“ našu dušu a snád sme to aj oplakali a oľutovali. Nehovorme: Nikoho som nezabil, nič som neukradol – tak aké hriechy?! Pozorne skúmajme svoju dušu, vyhľadajme hriechy, oľutujme ich a vyznajme sa z nich. Úprimne Bohu povedzme: Otče, zhrešil som... Nech aj o nás vyriekne krásne slová: ... bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa.

*Akže Boh tvoj dom nestavia,
márne sa staviteľ trápi.
Akže Boh nestráži mesto,
darmo bdie stráž.*

*Márne vám za svitu vstávať,
za stôl si sadat' neskoro
a v bolesti jesť dorobeny chlieb.
Pretože Hospodin
i v spánku nasýti
milovaného svojho.*

*Dedičstvom od Boha sú synovia,
plod života je jeho odmenou.
Ako sú šípy v ruke hrdinovej,
takí sú synovia mladosti.
Šťastný je muž,
čo naplnil svoj tulec
nimi až doplna.
Ten nemusí sa báť,
až bude s odporcom
pred bránou hovoriť.*

*Blahoslavený ten,
kto sa bojí Pána
a chodí Jeho cestami.*

*Ruka tvoja ťa uživí
a budeš šťastný a dobre ti bude.
Úrodný vinič bude tvoja žena
v priestoroch domu tvojho
a tvoji synovia sťa mladé olivy
za tvojím stolom budú.*

*Takto hľa dôjde požehnanie muž,
ktorý sa bojí Pána.*

Otče, zhrešil som proti nebu i proti tebe

(Lk 15,1-3.11-32)

„...Tento prijíma hriešnikov a je s nimi“... Vstúpil teda do seba a povedal si: „Vstanem, pôjdem, poviem mu: Otče, zhrešil som proti nebu i proti tebe...“ „Pribehol, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho.“... „bol mŕtvý a ožil, bol stratený a našiel sa.“

Pán meral cestu k hriešnikovi až do jeho domu. Chcel sa k nemu čím viac priblížiť a podať mu pomocnú ruku. Nečakal pasívne v chráme kým ku nemu nepríde hriešnik - kajúcnik. Svojou prítomnosťou, svätosťou uprostred hriechu a svetlom v tme mu umožňoval uvedomiť si kým je, a čo potrebuje. Farizeji a zákonníci tiež prichádzali počúvať Ježiša. No nechceli sa nič dozvedieť. Hľadali len argumenty na už vopred vyneseny rozsudok. Najkrajšie podobenstvo povedal Ježiš jedným i druhým. Všetci sú Otcove deti. Zo samotného podobenstva vidno, že počiatkom všetkého bolo vyhasnutie synovského vzťahu. Veď práve on je najcennejšou súčasťou rodinného dedičstva. Mladší syn už z neho videl len peniaze a v peniazoch možnosť zaplátať prázdno, s ktorým z domu odchádzal. Vnútorňú túžbu po šťastí chcel naplniť vonku - v spoznávaní nových krajov, v plytkých vzťahoch a vyberaní jedlách. Obrat nastáva vo chvíli, keď mámotratný vstupuje z vonku do vnútra. Tam zrazu objavuje otca, čo pre neho znamenal a znamená. Vedel, že aj keď sa od neho zatúlal, otca v ňom nestratil. Ostatné išlo ako lavína... Vždy to tak je. Len vstúpiť do vnútra a pripustiť možnosť návratu

Mons. Marián Gavenda „Jednohubky“

Návšteva chorých v domácnosti: V sákrstii kostola prihláste svojich chorých. Navštívim ich v piatok 18. marca od 9:30 h.

Spovedanie v okolí Vištuka:

Častá sobota 12. marca 15:00 - 17:00
Dubová nedeľa 13. marca 14:00 - 16:00

Výročie posviacky katedrálneho chrámu: Vo štvrtok 10. marca 2016 si pripomíname výročie posvätenia katedrálneho chrámu Bratislavskej arcidiecézy. Tento deň sa slávi ako sviatok v celej diecéze. V Katedrále sv. Martina v Bratislave bude biskupské slávenie o 17.00 hod.

Nech sa mu to aspoň nevyplatí

Tu pristúpil pokušiteľ a povedal mu: „Ak si Boží povedz, nech sa z týchto kameňov stanú chleby“ (porov. Mt 4, 1-11).

Je vôbec niekde na svete bezpečné miestečko, kam sa diabol so svojím otravným pokušením nedostane? Zdá sa, že neexistuje. Nie je ním kláštorná cela ani púšť, nie je to ani svet, ktorý ma obklopuje.

Pane,

učíš nás, že najúčinnějšími zbraňami proti diablu sú modlitba a pôst. Ty sám si sa práve nimi na púšti pripravoval na svoju verejnú činnosť. A paradoxne, namiesto toho, aby si tým toho zloducha zahnal, ešte skôr si ho vyprovokoval na útok. Útočí aj na mňa. Každú chvíľu ma dostane. Každú chvíľu sa pristihnem, že už zase niekoho posudzujem. Hoci sa mi občas podarí udržať jazyk za zubami a nepustiť to ďalej, ten naničhodník aj tak dosiahol svoje. Narušil môj vzťah k Bohu a o to mu išlo. Keď sa už nedokážem ubrániť jeho pokušeniam, tak nech z toho aspoň nič nemá. Ak sa zase pristihnem, že niekoho hodnotím a porovnávam, obrátim to modlitbou naruby: „Bože, daj mu svoje požehnanie, chráň ho od všetkého zlého a priveď ho do života večného.“

Marie Svatošová „Tykadlom viery“

Sväté omše v 4. Pôstnom týždni - (C)

7.III. pondelok

09:00 Sv. omša v Modre - kňazská rekolekcia

8.III. utorok

17:00 Za ě Jozefa a Annu Hukových a syna Miroslava

9.III. streda

16:30 Svätá omša v Štefanovej

10.III. štvrtok

17:00 Za ě Ferdinanda a Viktóriu Granecových a syna Antona

11.III. piatok

17:00 Za ě Jozefa a Magdalénu Parajkových

12.III. sobota

11:00 Poďakovanie Pánu Bohu za 80 rokov života

Upratovanie kostola č.d. 325 - 352

13.III. 5. Pôstna nedeľa - C

08:00 Za ě Jozefa Tibenského

Lektori: Jurčovičová M., Radakovičová J.

10:30 Za farníkov

Lektori: Polakovičová Z., Krchnák D.

14:00 Pobožnosť Krížová cesta

Liturgický kalendár

7. III. pondelok	Sv. Perpetua a Felicita, mučeníčky
8. III. utorok	Sv. Ján z Boha, reholník
9. III. streda	Sv. Františka Rímska
10. III. štvrtok	Výročie posviacky katedrálneho chrámu sv. Martina z Tours v Bratislave - sviatok
11. III. piatok	Sv. Pionius, kňaz, mučeník
12. III. sobota	Sv. Teofan, mních

Skutky duchovného milosrdenstva

2. Poučovať nevedomých

Ježiš prijal titul učiteľa. „Vy ma oslovujete:

„Učiteľ“ a „Pane“ a dobre hovoríte, lebo to som“ (Jn 13, 13). Učenie bolo jeho bežnou činnosťou. „Prechádzal mestami a dedinami a učil“ (Lk 13, 22). A tí, čo ho nasledovali, sa začali nazývať učeníkmi.

Keď Ježiš, konkrétny a viditeľný učiteľ, zanechával svojich učeníkov, prisľúbil im vnútorného a neviditeľného učiteľa: „Ale Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, naučí vás všetko... uvedie vás do plnej pravdy“ (Jn 14, 26; 16, 13). Chcel, aby apoštolí zopakovali jeho učenie všetkým ľuďom na svete: „Chodte teda, učte všetky národy... a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal“ (Mt 28, 19 - 20). Preto kresťania v Jeruzaleme, ako hovorí evanjelista Lukáš, „vytrvalo sa zúčastňovali na učení apoštolov“ (Sk 2, 42).

Učenie - pravdy, ktoré učil Ježiš (*didaché*), - bolo a je jedným zo základných záujmov Cirkvi, charizma: „A v Cirkvi Boh niektorých ustanovil,“ hovorí svätý Pavol, „po prvé za apoštolov, po druhé za prorokov, po tretie za učiteľov“ (1 Kor 12, 28 - 29). To boli *didaskaloi*, učiteľia v pravom zmysle slova. Títo však nevyučovali vo svojom mene, ale v mene Krista. On sám ich upozorňoval:

„... len jeden je váš Učiteľ, vy všetci ste bratia“ (Mt 23, 8).

Ľudova a kresťanská múdrosť

Poučovať nevedomých sa v prvom rade chápe v náboženskom zmysle vo vzťahu k pravdám viery. Ale nie výlučne. Koniec koncov, nevedomosť je pre človeka veľkým nešťastím, ktoré nemôže nevyvolať ľútosť.

Príslovia hovoria jasne: „Nevedomosť je matka biedy; lepší žobrák ako ignorant; tri somáre a jeden ignorant sú dohromady štyri zvieratá...“ Na druhej strane Epiktetos tvrdil: „Len vzdelaný človek je slobodný.“ A Aristoteles: „Vzdelaní ľudia sú väčší od nevzdelaných, rovnako ako živí sú nad mŕtvymi.“

V rovne viery: „Náboženská nevedomosť je novým veľkým dedičným hriechom súčasnej spoločnosti“ (Pius XI.). Preto je dôležitá vzdelávacia činnosť. „Svätosť drieme v každom dieťati; je úlohou vychovávateľa, aby ju prebudil“ (Ernestína Neckerová). Don Bosco hovoril: „Tvrším, že bez viery sa nedá medzi mladými urobiť nič dobré... Len viera je schopná začať veľké dielo skutočného vzdelávania.“

Východiskom je katechizmus. „Katechizmus je základná kniha kresťanského poznania a žitia“

(Pius XI.). „V malej knižke katechizmu je celá filozofia“ (Teodor Jouffroy). A ďalej: „Katechéti, dnes ste vy pravou rukou Cirkvi“ (Ján XXIII.).

Podnety na zamyslenie

Rana analfabetizmu ani zďaleka nie je vyliečená a pohroma nedostatočného vzdelania odsudzuje mnohých ľudí na obmedzený život bez horizontov. Tí, čo sa zaoberajú problémami tretieho sveta, vedia, že ozajstnou chudobou je chudoba slova, ktorá nedovoľuje všetkým sociálnym vrstvám

poznať a uplatniť vlastné práva. Preto jeden slogan z Južnej Ameriky zdôrazňuje: „Alfabetizácia je revolúcia.“

Tento skutok milosrdenstva potrebuje aj „učená nevedomosť“ mnohých vzdelaných ľudí, ktorí v skutočnosti o viere vedľa málo alebo nič. Svätý Pavol sa v areopágu snažil Aténčanom vysvetliť, kto je ten neznámy Boh, o ktorom oni ledva tušili, ale od týchto vzdelaných ignorantov sa mu dostalo len úšľabkov.

Ľud, ktorý pozná vedy je vzdelaný v literatúre, má ducha i vkus, ale je zarážajúco neznalý vo veciach viery. Mnohí spojili základnú vedomosť abecedy s kvalitným univerzitným vzdelaním, no po príprave na prvé sväté prijímanie svoje vzdelanie vo veciach viery nikam neposunuli.

Učiť týchto vzdelaných ignorantov je jedna z najnáročnejších úloh, ktoré zanechal Pán kresťanom všetkých čias.

Dnes

Tento skutok milosrdenstva sa dobre rozvíja, pretože kresťania pôsobia vo verejnom i súkromnom školstve, najmä v oblasti vyučovania náboženstva, takisto aj vo farských katechézach. Napríklad len v Taliansku je vyše dvestotisíc katechéto (presnejšie katechéto). Ďalšie možnosti výchovy k viere v Cirkvi sú oratórium, mládežnícke krúžky, spoločenstvá najrôznejších druhov. Tieto aktivity svojou rečou (divadelné scény, pantomíma, modlitba, šport, knižnica, prednášky, kino, turizmus za kultúrou...) vytvárajú rozmery bohatej kresťanskej antropológie.

A akože by sme mohli zabudnúť na cudzincov z krajín tretieho sveta? Napríklad v Taliansku kresťania vyvíjajú čoraz viac iniciatív na lokálnej úrovni na pomoc týmto ľuďom, aby sa začlenili do spoločnosti, počnúc od výučby taliančiny.

Enzo Bianco „Čokoľvek ste neurobili“

Nebojte sa!

Keď Ježiš stál uprostred vydesených učeníkov v zamknutom večeradle, nepovedal im: „Len sa ďalej strachujte - však ja sám mám strachu dost!“ Ani sa nepridal k ich spomínaniu na staré dobré časy: „Prijmite realitu, tie krásne časy už sa nevrátia. Občas sa potešte svetlou spomienkou na moje mocné činy, na moju niekdajšiu prítomnosť medzi vami, ale pochopte, teraz už ste na to proste sami...“

Práve naopak, povedal im: „Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás. Keď to povedal, dýchol na nich a hovoril im: Prijmite Ducha Svätého!“ (Jn 20, 21-22). Náš Boh nie je Bohom nostalgických spomienok, nielo ešte trúchlivého plaču alebo strachu z budúcnosti. Náš Boh je stále činný a stále nový. Pre neho neexistuje nič stratené. To len my máme tendenciu spriadať katastrofické vízie o budúcnosti Cirkvi.

Keď Ježiš zoslal apoštolom Ducha Svätého, začal konať veľké dielo záchrany a obnovy celého sveta. A nás k tomu prizval. Nejde teda v prvom rade o to, čo máme v Cirkvi robiť my, ale čo on chce robiť mocou Ducha skrze nás.

Ide o to, aby sme nezostali ochromení stáť na mieste, ale dívali sa dopredu. Dívali sa s nádejou a túžbou na toho, ktorý dáva svojho Ducha i dnes: „Hľa, ja robím čosi nové...“ (Iz 43, 19).

Vojtěch Kodet O.Carm. „Hľadám tvoju tvár“

My sa vznášame na hladine

Mocný kráľ Milinda povedal raz starému kňazovi:

„Hovoríš, že človek, ktorý sto rokov páchal zlo a pred smrťou poprosí Boha o odpustenie, sa znova narodí v nebi. Ale ak niekto spácha iba jeden zločin a neolútuje ho, skončí v pekle. Je to spravodlivé? Sto zločinov je ľahších ako jeden?“

Starý kňaz na to kráľovi povedal:

„Keď vezmem takýto malý kamienok a položím ho na hladinu jazera, potopí sa, alebo ostane na hladine?“

„Potopí sa,“ povedal kráľ.

„A keď zoberiem sto veľkých kameňov a vložím ich do člna a postrčím ho do stredu jazera, potopia sa, alebo ostanú na hladine?“

„Ostanú na hladine.“

„Tak teda sto kameňov s člnom je ľahších ako jeden kamienok?“

Kráľ nevedel, čo má na to povedať. A tak mu to starý kňaz vysvetlil:

„Kráľ, tak je to aj s ľuďmi. Človek, aj keď mnoho zhreší, a spolieha sa na Boha, nespadne do pekla. Kým človek, ktorý sa prehreší čo len jeden raz a neprosí o Božie milosrdenstvo, bude zatratený.“

Bruno Ferrero „Kruhy na vode!“

Desatoro

8. príkazanie

Nevyslovíš krivé svedectvo proti svojmu blížnemu (Ex 20, 16)

Krivé svedectvá

Ôsmy príkaz sa týka krivého svedectva, klamstva a lži a zničenia dobrého mena druhému človekovi.

Často sa aj z najmenších klamstiev stávajú také veľké, že môžu zhodiť z postu aj prezidenta mocného štátu. V príkaze je zakotvený význam pravdy ako piliera života človeka i spoločnosti. Je zvláštne, že pokiaľ ide o klamstvo a lož, málokedy zostanú nadhlo skryté. Ak niekto začne prekrúcať pravdu a prepadne lži, začne celá reťaz škôd, nie posledná zastihne pôvodcu. Pravda slúži láske. Láska, ktorá by sa chcela postaviť proti pravde a slúžiť si lžou, sama by sa znetvorila.

Aktuálnosť ôsmeho príkazu možno chápať z dvoch hľadísk. Jedným je prísne právna oblasť. Brať ôsmy príkaz vážne znamená zasadzovať sa za justíciu a za taký trestný poriadok, ktoré by povinnosti hľadať i zistiť pravdu dávali bezvýhradnú prednosť pred akýmkoľvek inými možnými záujmami a ktoré by vylučovali akékoľvek manipulovanie s právom. Ostražitý záujem patrí takto k spoločenskej zodpovednosti každého človeka, zvlášť veriaceho, predovšetkým vtedy, keď myslíme na mnohé zinscenované súdne procesy, ktoré sa dejú v niektorých štátoch najrozličnejších farieb.

Druhým hľadiskom je právna oblasť v prenesenom zmysle slova. V nej sa ľuďom predvádza najrozličnejším spôsobom, zvlášť cez masmédiá, „súdny proces“. Rozsah ôsmeho príkazu nie je teda nijako ohraničený na „jednoduchú“ lož, ale ani nie len na súdnu sieň. Príkaz zahŕňa všetky situácie, v ktorých sa ľuďom na základe výrokov iných má „vyťah“. Tieto situácie siahajú až po sledenie a manévrovanie s údajmi. Ôsmy príkaz sa v dnešnej situácii vzťahuje takisto na spôsob, akým sa

spôsob, akým sa zaobštarávajú dobrozdania či odporúčania, ako i spôsoby a ciele, ktorými so zlými zámermi žurnalisti „odhaľujú“ privátny život ľudí. Inak na druhej strane treba pripustiť, že pre demokratickú spoločnosť čestné odkrývanie a odhaľovanie skrytých intríg a podvodov môže byť životne dôležité. Odhalenie škandálu Watergate v USA bolo pre spoločnosť ozdravujúcim procesom. Takisto je mimoriadne osožné, keď masmédiá odhaľujú a publikujú problémy ľudí, ktorí žijú terorizovaní diktátorskými režimami. Tu zmôžu veľmi mnoho aj jednotlivci, a to osobitnými listami a svedectvami, ako robil Sacharov, Solženicyn alebo niektorí ľudia aj na Slovensku. K morálnej a etickej výchove priam patrí viesť už mládež k tomu, aby ľudia mali odvahu protestovať a účinne sa ozývať proti manipuláciám mocných, a neprijímať ani zločiny, ani lži, ani krivdy. Pravda, protesty a obvinenia musia byť pravdivé a naskrz nie pokrytecké, ako sa to často vo verejnom a najmä politickom živote stáva. Autor istej knihy o dnešnom živote napísal: Deň čo deň sa cez tlač, rozhlas a televíziu scéna nášho verejného života stáva súdnym tribunálom... Žurnalista je pritom prokurátorom - žalobcom, predkladá žalobu, uvádza svedectvá a žiada trest... Kedysi sa hovorilo, že je otrasné „upadnúť do rúk živého Boha“. Podľa autora dnes denne skusujeme, aké otrasné je upadnúť do rúk masmédií. Niektoré masmédiá si vypracovali priam technickú virtuozitu, ako manipulovať s informáciami pomocou slova i obrazu. Sú vstave zničiť človeka alebo priam nejakú inštitúciu. V slovenčine vyšiel o tom preklad knihy Moc a nemo masmédií.

Ôsmy príkaz sa vzťahuje aj na privátnu sféru života ľudí. Odvolávanie sa na pravdu nestačí vždy na to, aby sme nejakému človekovi ublížili, poškodili mu dobré meno, zničili česť, povolanie či priam život, ak to len neprikazuje všeobecné dobro, ktoré stojí nad tým. Nie všetko, čo je pravdivé, sa môže vykričať, kým vec neškodí iným ľuďom alebo celku spoločnosti. To, čo hovoríme, musí byť pravdivé, no nie všetko, čo je pravdivé, možno povedať. Etika a morálka hovoria aj o tom, čo je tzv. „secretum“, čiže tajomstvo, ktoré sa nemá alebo priam nesmie prezrádzať - „secretum naturale, commissum, promissum“, v Cirkvi aj „secretum sacramentale“ - tajomstvo prirodzené, zverené, slúbené, v Cirkvi aj sviatostné v spovedi.

Aj mimo masmédií môže tzv. svedectvo o druhých, a to aj v nevelkom okruhu známych, vyústiť do bezútešnej situácie. Unáhlene šírené, no neoverené chýry, zlomyseľne vysvetľované úmysly, podozrievanie zo skrytých úmyslov - to všetko môže niečí život očierniť a vyvolať peklo. Šírenie skrytých chýb o druhých môže byť pred Bohom horšie ako chyby samy. Niektorí fanatici pravdy si pripadajú hrdinsky, keď povedia každému do očí, čo zlého si o ňom myslia. Iste, môže byť niekedy potrebné mať odvahu povedať, čo je potrebné. Takúto odvahu prejavil prorok Nátan, keď povedal pravdu kráľovi Dávidovi, alebo Ján Krstiteľ Herodesovi. To však nemožno zamieňať s tými krokmi, ktoré slúžia niekomu len na to, aby mohol hrdo seba či iným tvrdiť: „Povedal som mu to do tváre!“ Dôležité je to, či svojim slovom chcel pomôcť, alebo sa chcel chvastať.

Zaobchádzať zodpovedne s pravdou tak, aby slúžila láske a dobru, vyžaduje si mnoho taktnosti. Potrebné je pritom mať na mysli, že vyslovená pravda, aj keď zabolí, má tvoriť a budovať, nie nivočiť. Musí vlievať odvahu, nie zanechávať po sebe beznádej. Srdce človeka je niekedy naklonené vysloviť o druhom skôr niečo zlé než dobré. Mravná sebavýchova takéto náklonnosti odkrýva a premáha. Solidný človek sa správa tak, aby ešte aj o svojom neprajníkovi vedel povedať niečo dobré. Ak o svojom nepriateľovi neviem povedať naskrz nič dobré, môžem si byť istý, že som na neho dobre nepozeral. Možno práve z tohto hľadiska odznali slová: „Nesúďte, aby ste neboli súdení“ (Mt 7, 20). A je tu aj ďalšie vážne slovo: „Odpusť nám, ako i my odpúšťame.“

Ján Chryzostom kardinál Korec „Sloboda ako dar - či záhuba?“

www.fara.sk/vistuk

Spoločenstvo pri farskom kostole Najsvätejšej Trojice
vo Vištuku